

Peperomia

Peperomia er en svært stor slekt med omtrent 1000 ulike arter, de fleste fra tropisk Afrika. Kun noen av dem blir dyrket som prydplanter. Dette er små planter med delvis sukkulente blader, gjerne med tegninger eller marmorering. Vevsformering er benyttet aktivt for å få fram nye sorter med kompakt vekst og god bryting.

Peperomia dyrkes normalt som grønnplante, kun hos *P. caperata*, *P. griseoargentea* og *P. fraseri* har blomsterstanden pryddverdi.

Arter og sorter

En av de viktigste artene er *P. obtusifolia*. Denne har opprett vekst med brede ovale og tykke blad. Sorten 'USA' har vært mye brukt. Sortene formeres med leddstiklinger.

P. argyreia (*P. arifolia*, *P. sandersii*) – stripepeperomia", rosettvekst og skjoldforma blad med buede linjer, hvitaktige eller sølvgrå striper mellom bladene. Formeres normalt med blad eller leddstiklinger.

P. caperata – rynkepeperomia, rosettvekst og små blad med mye rynker. De musehale lignende blomsterstandene gir denne arten ekstra pryddverdi. Noen sorter er 'Emerald Ripple', 'Red Ripple', 'Tricolor', 'Little Fantasy' og 'Variegata', nye sorter kommer stadig til. Formering med bladstiklinger med en kort stengel.

P. griseoargentea (*P. hederifolia*) – Planten har kompakt rosettvekst med hjerteforma sølvgrå marmorerte blad. Formeres normalt med bladstiklinger.

P. fraseri (*P. resediflora*) – blomsterpeperomia er foreslått som norsk navn. Opprettvoksende med små hjerteforma grønne eller sølvgrå blad. Danner dekorative blomsterstander.

P. clusiifolia – ligner *P. obtusifolia*, men bladene er lengre og plantene litt høyere. Det er sortene 'Jeli', 'Tornado' med flere som dyrkes. Formeres normalt med leddstiklinger.

P. pereskiiifolia – denne har opprette stengler med kranser av blad på stengelen. Produksjonen har økt de siste årene.

P. rotundifolia (*P. nummulariifolia*, *P. prostrata*) – hengende vekst og små, runde blad.

P. glabella 'Variegata' – små blanke gulbrokete blad og hengende vekst. Dyrkes oftest som hengeplante. Formeres med toppstiklinger.

P. serpens (*P. scandens*) – ligner Philodendron scandens i veksten, formeres med leddstiklinger, sorten 'Variagata' er mest dyrket. Planten har hengende vekst.

P. verticillata (*P. rubella*) – flere ulike former, bladene er læraktige og røde på undersiden og nettaktige på oversiden. Kransstilte blader på rød stengel.

Formering – småplanter

Plantene formeres normalt ved hjelp av leddstiklinger og toppstiklinger. Til sorter med rosettvekst benyttes bladstiklinger, evt. vevsformering. *Peperomia* er enkle å rote, de danner normalt røtter på 1-2 uker ved 21-23 grader. pH i rotingsmediet bør være 6,3-6,5. Plantene rotes ved 14-16 timer lys. Dersom en stikker toppstiklinger, gir dette den raskeste kulturtida. Leddstiklinger er også aktuelt, men dette gir noe lengre kulturtid. Nye planter lages fra planter som toppes eller fra innkjøpte småplanter. Til småplanter brukes også vevsformering.

Optimal temperatur til formering er 21-23 grader. Til sorter med bladtegninger brukes normalt leddstiklinger med minst en knopp, eventuelt toppstiklinger, ellers vil plantene kunne gå tilbake til den grønne formen.

Antall stiklinger per potte varierer med arter og sorter, fra 2-4 stiklinger til 6-10 per 10 cm potte. Til mange sorter stikkes det 3-4 stiklinger per 10-12 cm potte. Toppstiklingene må ha 2-4 blad ved stikking.

Pottestørrelse

Peperomia dyrkes vanligvis i 10-12 cm pletter, men enkelte sorter med hengende vekst er aktuelle å dyrke i større pletter.

Jord og gjødsling

Bruk en veksttorv av god kvalitet, gjerne med innblanding av bark, kokosfibre eller Perlite. Det er svært viktig at mediet har god drenering, da røttene må ha god lufttilgang siden *Peperomia* er utsatt for angrep av jordboende sopp.

Ledetallet bør være 2,0- 2,5 i den mørke årstida, men noe mindre (1,8 – 2,0) om sommeren når vannforbruket er stort. pH bør være 6,3-6,5. N: 140, P: 25, K: 260, Ca: 100, Mg: 25. Vannes lite, men relativt ofte.

Temperatur – lys – daglengde

Peperomia er en varmekrevende plante, den vokser raskt ved 22-25 grader og høy lysintensitet. Normal dyrkingstemperatur er 20-22 grader, men den kan heves til over 25 grader om sommeren. Temperaturen bør ikke komme under 18 grader, da stanser veksten opp. Plantene skades dersom temperaturen kommer under 15 grader over tid. På sommeren må plantene skygges i sterk sol. Sorter med bladtegninger er mest lyskrevende, ved svært dårlige lysforhold vil disse bli mer grønne.

Plantene danner blomster dersom de får 12-14 uker KD og mer enn 20 grader. Ved dyrking i naturlig kort dag gjennom vinteren, blomstrer plantene på våren.

Kulturtid

Kulturtida avhenger av hvilken type stikling som brukes, pottestørrelse, dyrkingstemperatur og ønsket plantestørrelse. Toppstiklinger med flere blad gir den korteste kulturtida, normalt 8-10 uker fra stikking. Ved bruk av leddstiklinger blir kulturtida forlenget med 2-4 uker. Vevsformerte planter kjøpes normalt inn som rota småplanter.

Plantene rykkes på avstand når de begynner å vokse sammen.

Vekstregulering

Det er normalt ikke nødvendig med vekstregulering til *Peperomia*. Flere toppinger gir kompakte planter med god bryting (der topping er aktuelt).

Plantevern

Sjukdommer: *Peperomia* er utsatt for rotsjukdommer som *Pythium* og *Phytophthora*, det er derfor viktig å passe på fuktigheten i mediet. Soppene kan angripe både røtter og stengel. *Rhizoctonia* kan også gjøre skade.

Skadedyr: Viktigste skadedyr i *Peperomia* er trips, som kan bidra til å spre karanteneskadegjøreren tospovirus. Tospovirus kan angripe mange grønnplanter. Husk at det er meldeplikt til Mattilsynet ved mistanke om angrep av en karanteneskadegjører.

Peperomia kan også angripes av bladlus, skjoldlus, ullus og spinnmidd.

